

عنوان مقاله:

نهادهای سیاسی و اقتصادی و تاثیر آن بر توسعه اقتصادی با تاکید بر نهادگرایی تاریخی (مطالعه موردی دهه ۱۳۲۰)

محل انتشار:

مجله مطالعات جامعه شناسی، دوره 16، شماره 59 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

فرهاد عزیزی - دانشجوی دکتری علوم اقتصادی دانشگاه تبریز (نویسنده مسئول) ایمیل farhad.economic@gmail.com

محمدباقر بهشتی - استاد اقتصاد دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه تبریز

محمد سلماسی زاده - دانشیار رشته تاریخ دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تبریز

خلاصه مقاله:

در مسیر تحولات تاریخی، کشورها با بزنگاه های مهم تاریخی مواجه می شوند. بزنگاه های تاریخی در کشورهای مختلف به شیوه های گوناگونی رخ می دهند و با شکل گیری مسیرهای متفاوت، میراث جداگانه و متمایزی را برای هر کشور تولید می کند. یکی از بزنگاه های مهم تاریخ معاصر ایران برکناری رضاشاه از قدرت توسط عوامل بیگانه و شروع حکومت محمدرضاشاه پهلوی می باشد. بعد از برکناری رضاشاه اگر چه قدرت بین عوامل مختلف توزیع گردید اما دخالت های نیروهای خارجی و هرج و مرج سیاسی مسیر رشد و توسعه اقتصادی در دهه ۱۳۲۰ شمسی در ایران را به حاشیه کشانید. بحث اصلی این پژوهش که به روش بررسی تاریخی انجام گردیده است به نقش حکومت ها و فرادستان در اقتصاد و سیاست ایران و عقب ماندگی آن اشاره دارد. نتیجه این تحقیق نشان می دهد که گرچه وجود مجلس قدرتمند در نهایت منجر به ملی شدن صنعت نفت گردید اما به دلیل هرج و مرج سیاسی و اجتماعی و همچنین عدم باز توزیع قدرت سیاسی و اقتصادی بین مردم عادی رشد و توسعه اقتصادی رخ نداد. علاوه بر این در اواخر دهه ۱۳۲۰ با کاهش قدرت مجلس در برابر نخست وزیر تغییر نهادی خاصی صورت گرفت و کاهش قدرت مجلس میراثی برای ادامه حکومت شاه گردید. با این تغییر نهادی وی توانست از میراث نخست وزیر به خوبی محافظت کند و با تمرکز بر قدرت سیاسی منابع اقتصادی را بیش از پیش به انحصار نزدیکان و فرادستان درآورد که این امر منجر به پدید آمدن یک اقتصاد فراگیر نگردید.

کلمات کلیدی:

بزنگاه تاریخی، نهادهای سیاسی و اقتصادی، وابستگی به مسیر، عصر پهلوی دوم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1765221>

